

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt IX. Idem Episcopo, & Magistro H. Canonico, (a) Hildesemensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

NOTÆ.

(a) *Terdon.*] Ita legitur in tertia collectione, *sub hoc titul. cap. 5.* in sexta autem legitur *Trident.* sed malè, cum ex textu integra, quam restituo ex dicta collectione, constat agi in præfenti de Ecclesia Terdonensi, de qua nonnulla notavi in *cap. 2. de feris.*

(b) *Domus.*] Proprias videlicet Canoniorum, ut notavi in *cap. dilectus, de præb.*

(c) *Beneficium.*] Id est, præbenda, quæ ita ap-

pellatur, ut probavi in *cap. 1. de præbend.* (d) *Contra Lateran.* Sed non rectè, quia recipiens aliquem in Canonicum, & in fratrem, etiam si eo facto illi debeat præbenda proximè vacatura, non idèd facit contra Concilium Lateran. ut probavi in *cap. 2. hoc tit.*

(e) *Seferatur.*] Quando allegans propriam turpitudinem audiatur, latè disputat Garanna in *ca. 3. de donat.* ubi exponit præsentem textum.

(f) *Cavere præbenda.*] *Cap. relatum 9. de præbend.* ubi textum hunc exposui, & in *cap. 1. hoc titulo.*

CAPVT IX.

Idem Episcopo, & Magistro H. Canonico, (a) Hildesemensi.

Letteras vestras accepimus, per quas nobis significare curastis, quod cum pro dilecto filio Daniele clerico vobis scriberemus, ut eum de præbenda sancti Willebaldi Breman. quam dicebat ad donationem nostram fuisse juxta Lateran. statuta Concilii devolutam, curaretis auctoritate Apostolicâ investire, si Canonici, quibus super hoc scribebamus, id exequi non curarent: Herberto Præposito, & quibusdam Canonici ejusdem Ecclesiæ, cum ipso Daniele, & Magistro B. Canonico ipsius Ecclesiæ in vestra propter hoc præsentia constitutis, sic fuit de facto propositum coram vobis, quod idem Herbertus Præpositus, quondam ejusdem Ecclesiæ simplex Canonicus, de ipsa Ecclesia in majoris Ecclesiæ Præposito Canonicè est electus, & postmodum unius anni, vel anni & dimidii spatio evolutus, in ipsa Ecclesia Sancti Willebaldi in Præpositum est assumptus, priorem præbendam nihilominus detinens, quam in ipsa Ecclesia tunc habebat: & super hoc partes consentiebant ad invicem, hoc ita fuisse dicentes. Fuit etiam ab una parte propositum, quod ipse Præpositus præter præbendam illam, aliam præbendam habebat Præposituræ annexam, quam idem Præpositus, & fautores ipsius inficiari sunt esse præbendam. Præterea fuit allegatum de jure, quod ex quo idem Præpositus de minori Ecclesia vocatus fuerat ad majorem, prima præbenda inceperat de jure vacare, juxta (b) canonum instituta. Deinde fuit ex parte clerici allegatum, primam fuisse ordinationem ejusdem Ecclesiæ, ut in ea essent XII. personæ, Præpositus scilicet cum XII. fratribus, quæ nullatenus servaretur, nisi diceretur illa præbenda vacare. Sed Præpositus allegabat è contra, quod erat ferè ex consuetudine generali, quod unus in eadem Ecclesia plures præbendas haberet: adjectum est, præbendam illam ratione alia non vacare, quia cum Archiepiscopus (c) Breman. Præpositum ipsum de Præpositura in pleno Synodo investiret, tam Præposituram, quam præbendam eidem de Canonicorum confirmavit assensu, eos, qui super hoc inquietarent eundem, vinculo excommunicationis astringens. Unde objiciebatur clerico memorato, quod propter hoc excommunicationis sententiam incurrisset, sed ipse talem confirmationem intervenisse negabat, quæ si etiam intervenit, assererat eam non tenere de (d) jure, quoniam nemini res illa rationabiliter poterat confirmari, quæ de jure obtineri non potest: dicebat enim, se propter hoc excommunicationis sententiâ non fuisse ligatum, cum super his experiretur auctoritate majoris. Unde cum vobis dubium videretur, utrum cum aliquis de una præbenda eligatur ad aliam, statim prior vacare incipiat, aut per sententiam debeat adjudicari eidem; an propter confirmationem hujusmodi, quæ superius est expressa, præbenda illa dici debeat non vacare, nos consulere voluistis, priusquam velletis super hoc aliquid diffinire. Cum igitur si est ita, præbenda illa, etsi non de facto, de jure tamen vacare noscatur, disc. v. per A. s. m. quat. jamdictum Præpositum, ut præbendam illam sine difficultate resignet, monitione præmissa, per censuras ecclesiasticas appellatione remota cogatis, quam cum de facto vacaverit, clerico memorato, auctoritate nostra suffulti, sublato appellationis obstaculo conferre curetis, cum in corporalem possessionem inducentes ipsius, & defendentes inductum; eos autem, qui se temerè duxerint opponendos, per distractionem ecclesiasticam appellatione remota compescatis.

NOTÆ.

NOTÆ.

1. (a) **H**ildesemensi.] Ita legitur in tertia collectione, sub hoc titulo, cap. 6. de Hildesemensi Ecclesia nonnulla adduxi in cap. 3. de transl. Episcop.

(b) Canonum instituta.] Congesta in cap. de multa, 28. de prabend.

(c) Bremen.] De qua Ecclesia egi in cap. 4. de sacr. non iter.

(d) De jure.] An per affectionem unius præbendæ vacet alia ipso jure, exposui in cap. de multa, 28. de prabend. ex quo commentario præsens petendum est, ubi etiam in ejus notis exposui, quando inferiores Prælati possint in pluralitate beneficiorum dispensare.

CAPVT X.

Idem Episcopo, & Archipresbytero (a) Papiensi.

EX parte (b) Asten, Ecclesiæ nostris auribus fuit intimatum, quod cum quædam præbendæ in ipsa per quatuor annos, & amplius vacavissent, ven. f. n. Asten, Episcopus Canonicos ipsos monuit diligenter, ut Ecclesiam ordinarent. Quibus non admittentibus monitionem ipsius, (c) quosdam in Ecclesia instituit, credens hoc sibi ex Concilio Lateran. licere; instituti autem sentientes non esse firmam institutionem hujusmodi, ad ven. f. n. Mediol. Archiepiscopum recurrerunt, qui eosdem in Canonicos Asten, Ecclesiæ ordinavit, & in corporalem præbendarum possessionem induxit, Capitulo ejusdem Ecclesiæ præbente assensum, tribus tantum exceptis, quibus contra institutionem illam proponere in præsentia nostra volentibus, & Ecclesiam ipsam defendere paratis, dil. fil. n. G. sancti Vitalis Presbyterum Cardinalem dedimus auditorem: in cujus præsentia tres illi dicebant, electionem debere cassari, quia nec Episcopus, nec Archiepiscopus supradictus de concessione Later. Concilii tunc in ordinatione illa potuerant præfatam Ecclesiam ordinare, cum uterque (d) circa tempus eis indultum à canone, in ordinatione illa negligens fuerit, & remissus. Pars verò altera dicebat è contra, quod licet institutio Episcopi non valeret, Archiepiscopi tamen ordinatio de jure valebat, quia tempus indultum à canone, nisi à tempore, quo illi declaratum fuerat, non currebat: ad quod probandum multas induxit rationes: his autem utrimque propositis, tandem utraque pars concorditer est confessã, quod in prædicta Ecclesia non erant distinctæ præbendæ, nec Canoniceorum numerus erat certus. Nos igitur his, & aliis, quæ fuerant utrimque proposita, diligenter auditis, intelleximus evidenter, statuta Lateran. Concil. de beneficiis ultra sex menses vacantibus locum in hoc articulo (e) nullatenus habuisse, cum & forsitan Asten, Ecclesia Canoniceorum pareretur defectum: nullæ tamen in ea præbendæ vacabant, cum in illa nec sint distinctæ præbendæ, nec canonicorum numerus distinctus. Unde institutio per Episcopum, vel per Archiepiscopum occasione facta Concilii memorati, carere debet robore firmitatis. Quia verò totum Capitulum, tribus tamen exceptis, prædictorum receptionem approbat, & affectat, nec ab illis tribus aliquid rationale contra ipsos objectum est, & ostensum: disc. v. per A. f. m. quat. inquisitã diligentius veritate, si Asten, Ecclesiæ suppetunt (f) facultates, secundum consuetudinem hæcenus observatam, prædictos clericos sublato cujusc. contrad. & ap. obstac. pro Canonicis faciatis haberi.

NOTÆ.

1. (a) **P**apiensi.] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. 7. De Papiensi Ecclesia nonnulla notavi in cap. cum inter, de elect. Rodobaldo ejus Ecclesiæ Præfati, qui interfuit Concilio Lateran. sub Innocentio III. celebrato, missa est præsens decisio.

2. (b) **Astensis.**] Asta, vulgò Asti, est civitas Italiæ, habens Ecclesiam Cathedralē jam à primis Ecclesiæ sæculis; siquidem Majorianus ejus Prælati subscripsit Concilio Romano sub Hilario celebrato, ut refert Carolus à sancto Paulo in geograph. sacr. fol. 62.

3. (c) **Quosdam.**] Quia licet una tantum esset præbendæ, cum non esset numerus certus Canonicorum, plures eligi poterant, ut probat Lotharius lib. 1. de re benef. cap. 14. num. 13.

(d) **Circa tempus.**] Quodnam illud fuisset, exposui in cap. licet, de supplend. neglig.

(e) **Nullatenus habuisse.**] In pluribus Ecclesiis Cathedralibus non sunt distinctæ præbendæ, nec reperitur certus Canonicorum numerus, ut probavi in cap. cum accessissent, de constit. in quibus si aliquis decedat, non vacat præbendæ, sed jus illud extinguitur & finitur, quod per erectionem novi Canonici suscitatur, ut probat Lotharius lib. 1. de re benef. cap. 14. num. 16. unde cum eo casu non detur vacatio, non potest dari negligentiam conferente.

(f) **Facultates.**] Juxta tradita in cap. 1. de institut.